

Studiile românești la Universitatea din Ljubljana, Slovenia

Nicolae STANCIU*

Key-words: *Ljubljana, Slovenia, Romanian language and civilization, projects, history*

Istoria lectoratului de limbă, cultură și civilizație românească de la Universitatea din Ljubljana, Slovenia se întinde pe aproape 20 de ani. Neoficial, lectoratul a funcționat din anul 1990, fiind inițiat de renumitul romanist Mitija Skubic, fost șef al Departamentului de Romanistică de la Facultatea de Filosofie (Filozofska Fakulteta), acum profesor consultant, dar și un excelent vorbitor de limba română.

Din nefericire, informațiile despre o lungă perioadă a funcționării lectoratului sunt foarte vagi sau aproape inexistente. Vreme de 11 ani a predat limba română la acest lectorat doamna Eva Catrinescu, actualmente redactor de carte al biroului editurii slovene „Mladinska Kniga” din București. Unul dintre studenții care au participat la cursuri în acea perioadă a fost Aleš Mustar, actualmente doctor în litere al Universității din București, cunoscut traducător de literatură română în spațiul sloven și prieten constant al lectoratului.

Între 2000–2004, postul de lector a fost ocupat de doamna conferențiar dr. Florica Hrubaru de la Universitatea „Ovidius” din Constanța. Deși activitatea dumneaei a fost bine apreciată, nu am găsit foarte multe informații despre aceasta. Împreună cu o parte dintre studenții care au frecventat cursurile lectoratului în acea vreme a scris un manual de limba română pentru studenții sloveni, din păcate rămas numai la primul volum.

A urmat pentru anul 2004–2005 doamna Gabriela Biriș, de la Universitatea din Craiova, care a dotat lectoratul cu mai multe manuale de limba română și cărți, a făcut cunoscut lectoratul prin participarea la emisiuni de radio și televiziune despre România, proiecții de filme românești, prelegeri dedicate zilelor de 9 mai și 1 decembrie.

După o sincopă de un semestru, activitatea lectoratului a fost continuată de domnul Florin Cioban, de la Universitatea din Oradea, care a redeschis lectoratul, susținând și modificarea statutului acestuia. Astfel, cursul a devenit opțional pentru studenții din cadrul Departamentului de limbi romanice și facultativ pentru studenții de la alte specializări. A organizat mai multe manifestări culturale grupate sub titlul „Primăvară culturală românească la Ljubljana” („România – oameni și locuri”,

* Universitatea din Ljubljana, Slovenia.

proiecții de film românesc). De asemenea, a reorganizat biblioteca lectoratului, îmbogățind-o cu titluri noi primite de la Institutul Limbii Române, de la alte universități sau prin donații personale. A publicat un mic volum de poezie blagiană, tradusă în limba slovenă, a participat la corectura primului *Dicționar sloven-român, român-sloven*, scris de Irena Santoro și publicat la Editura Orbis. Dicționarul a fost lansat în cadrul lectoratului. A organizat împreună cu lectoratul de limba slovenă de la București un parteneriat iar, împreună cu Departamentul de Antropologie al Universității din Ljubljana, un proiect bilateral cu Universitatea din Cluj.

Începutul activității mele la Ljubljana a fost marcat de două idei: promovarea limbii, culturii și civilizației românești în spațiul sloven și implicare studenților în cât mai multe proiecte. Am încercat, în paralel cu studiile organizate în mod regulat privitoare la limba, cultura și civilizația românească (cursuri, prezentări, conferințe, dezbateri, traduceri), să organizez cât mai multe întâlniri în grupuri mici sau individuale pentru a corela nivelul de înțelegere, citire, scriere, vorbire în limba română. Fiecare etapă de studiu al limbii a fost urmată de o evaluare specifică.

După acțiunile de promovare a lectoratului, realizate cu sprijinul Ambasadei României din Slovenia și al Institutului Limbii Române, prin pliante, fotografii, cărți, reviste, interviuri, recitaluri de poezie, fragmente din piese de teatru, ateliere de învățare a limbii române la manifestarea anuală „European Day of Languages and Cultures”, organizată în fiecare an la Ljubljana, am verificat nivelul de cunoaștere al limbii și am decis o deschidere a cursului spre elemente de cultură și civilizație românească.

Periodic, am organizat conferințe pe teme diverse de literatură („Panait Istrati – un vagabond de geniu”, „Receptarea lui Eminescu în spațiul european”, „Mircea Eliade și misterul spațiului indian”, „Eugen Ionescu și teatrul absurdului”, „Jeni Acterian – jurnalul unei ființe greu de mulțumit” „Ioana Pârvulescu și întoarcerile în trecut”) sau cultură în sens general („Brâncuși – creatorul sculpturii moderne”, „Bucureștiul de ieri și de azi”, „Seară muzicală George Enescu”).

În fiecare an, în cadrul săptămânii francofoniei, împreună cu Excelența sa, Dana Manuela Constantinescu, ambasadorul României la Ljubljana, și studenții lectoratului, am participat la activități diferite: expoziția de carte organizată de Biblioteca Municipală „Otto Župančič”, cu tema „Scriitori străini de limbă franceză”, spectacolul de teatru în limba franceză *Je m'en vais*, susținut de actrii Oana Pellea și Sandu Mihai Gruia, întâlniri cu conducerea Departamentului de Romanistică de la Facultatea de Arte pentru oferirea unor cărți, albume, DVD-uri, CD-uri etc. despre România, conferințe despre influența franceză în cultura română susținute de doamna Paula Braga Șimonc.

Filmele românești prezentate la Festivalurile de film „Ljubljana Film Fest” și Festivalul European de Film Documentar – „Patru luni, trei săptămâni și două zile”, „Hârtia va fi albastră”, „A fost sau n-a fost”, „Visul lui Liviu”, „Marilena de la P7”, „Cum am petrecut sfârșitul lumii”, „Legături bolnăvicioase”, „Aurora”, „Polițist adjectiv”, „Povestiri din Epoca de Aur”, „Marți după Crăciun”, „Lumea văzută de Ion B”, „Constantin și Elena”) au fost traduse în slovenă de studenții lectoratului.

Am organizat seri literare dedicate vieții și activității literare a lui Nichita Stănescu, prezentări făcute de dr. Lidija Dimkowska, întâlniri cu poezii Denisa Comănescu, Ioan Moldovan, Dan Coman, care au citit din creația proprie. În cadrul

anului lecturii la Ljubljana am participat la seri de lectură, ateliere de poezie, dezbateri prilejuite prezentarea traducerilor în slovenă a unor autori români ca Nora Iuga, Herta Müller, Ioan Cristofor, Filip Florian sau Dan Coman, la festivalurile de poezie de la Vilenica, unde Ana Blandiana este o prezență constantă.

Anul 2011 a marcat începutul unui eveniment cultural care va avea loc în fiecare an, la sfârșitul lunii mai, la Facultatea de Filozofie: Târgul Culturilor Romanice. Organizat de catedra de limbi romanice pe durata unei săptămâni în aer liber, acesta a prilejuit expoziții de carte și standuri de promovare a tuturor culturilor romanice, mese rotunde, ateliere de învățare a limbilor romanice pentru elevi și studenți, recitaluri de poezie în limbile și dialectele romanice, spectacole de teatru, dansuri specifice, prezentări de filme. Ansamblul „Someșeana” din Dej a susținut un impresionant spectacol de dansuri populare, iar filmul „După ea” a fost urmărit cu plăcere de un număr impresionant de profesori și studenți.

Studenții lectoratului sunt implicați în mai multe proiecte de traducere și cercetare (antologie de poezie erotică românească, tradusă în slovenă, dicționarul român-sloven/ sloven-român, studii contrastive, manuale de limbă română pentru străini) și s-a concretizat în mai multe articole și cărți publicate sau în curs de publicare în Slovenia și în România („Quelques difficultés en comprendre la langue roumaine par les étudiants slovènes”, „Clitics in Romanian and Slovene – a contrastive analysis”, „Elemente lexicale comune limbilor română și slovenă”, „Câteva observații asupra modalităților de exprimare a categoriilor posesiei și politeții în română și slovenă”, „Handbook of Romanian language for foreigners”(2 vol.).

Romanian Studies at the University of Ljubljana, Slovenia

This article presents the history of the Romanian studies at the University of Ljubljana, Republic of Slovenia. The lectureship of Romanian language and civilization has existed for over 20 years and recently entered in the educational offer of the Department of Romance languages of the Faculty of Philosophy as an optional course in the frame of the Bologna process. There are presented the main achievements of the lecturers who have thought the Romanian language in Ljubljana, as well as the projects that are in progress.